

Paperiesitteestä helposti nettiversio

OLLI PÄIVIÖ

Kahdeksansivuinen hirsimökkiesite valmistettiin PaintShoPro-, CorelDraw-ohjelmien sekä Acrobat-tulostinajureitten avulla PDF-tiedostoksi. Toinen optimoitiin painokoneita ja toinen Internetiä varten. Valmis malli löytyy Mikroviestin nettisivuilta osoitteesta www.mikroviesti.net.

Kuten jo maatilamatkailua käsittelevässä juttusarjassa todettiin, on paperiesitteitten tekemisen tarve pienyrityksissä ja miksei suuremmisakin vähentynyt Internetin myötä. Internet-sivuilla voi kuitenkin hyödyntää jo aiemmin tehtyä paperimateriaalia helposti PDF-tiedostona.

Toisaalla tässä lehdessä on käsitelty PDF-tiedoston tuottamista jopa ilmaiseksi. Adobe Acrobat 5.0 -ohjelmisto on alkuperäinen ja täydellinen paketti PDF-tuotantoon, hintaakin sillä tosin on sitten jo 309 euroa (www.adobe.fi).

Täydellisen Acrobat-ohjelmiston avulla pystytään kuitenkin jalostamaan tiedostoon sisällysluettelot, linkitykset ja sillä voidaan valmistaa jopa interaktiivisia lomakkeita.

Esitteen teossa tarvitaan jokin taitto-ohjelma tai muu grafiikkaa, kuvia ja tekstiä yhdistämään pystyvä ohjelma. Innokas tietokoneen käyttäjä oppii kyllä äkkiä asentelemaan tekstiä ja kuvia sivu-

Käsitteitä:

PDF = Portable Document Format

Adoben kehittämä tiedostomuoto. Toimii kaikissa käyttöjärjestelmissä ja koneissa säilyttäen alkuperäisen ulkoasun. Lukemiseen tarvitaan vain ilmainen Acrobat Reader -ohjelma osoitteesta <http://www.adobe.fi/products/acrobat/readstep.html>

CMYK (cyan, magenta, yellow, black) = Valokuvan painotöihin käytettävä väritila, joka koostuu neljästä osaväristä eli syaani, magenta, keltainen ja musta.

RGB (red, green, blue) = Valokuvan väritila, joka on käytössä näyttökuvissa ja mm. Internetissä. Kaikki värit muodostetaan kolmen osaväriin avulla. Näyttökuvana RGB-muoto on kirkkaampi kuin CMYK-kuva.

JPG = kuvien pakattu tiedostomuoto. Esimerkiksi Internetissä olevat valokuvat ovat yleensä jpg-tiedostoina. Pakkausta lisäämällä kuvan koko pienenee, mutta myös laatu kärsii. Esimerkiksi tämän lehden kansikuva (Hyvölään talon ilmakuva) on tallennettu noin viiden megatavun jpg-tiedostoksi laadulla 8, kun 11 on maksimi.

INTERNET-OSOITTEITA:

<http://www.jasc.com>

<http://www.jasc.com/products/psp/>

30 päivän kokeiluversio Paint Shop Pro -ohjelmasta. Esimerkkejä ja ohjeita.

<http://www.prosoft.dk>

Pohjolan PSP-edustaja - suomenkielisiä ohjeita ja esimerkkejä PSP:n käyttöön.

<http://www.adobe.fi/products/acrobat/main.html>

Adobe Acrobat -ohjelman suomenkielinen sivu

pohjalle. Malttia on kuitenkin syytä käyttää värien ja fonttien valinnassa. Kaikissa sateenkaaren väreissä kirkuva, kymmenen eri-

laista fonttia sisältävä "mestari-teos" saattaa karkottaa asiakkaat.

PageMaker on puhdas taitto-ohjelma ja sillä esitteen, lehden

ymms. tekeminen käy hyvin. CorelDraw taas on enemmän grafiikkaohjelma, mutta silläkin taitto onnistuu. FreeHand on Coreliin verrattavissa oleva, joskin ammattilaisten Corelia enemmän suosima.

Wordilläkin voi hätätapauksessa esitteen tehdä, tosin ennen painon viemistä on se syytä kääntää vaikkapa PDF-muotoon. Tekstinkäsittelyohjelmaa en suosittele omien, painotuotteeksi tarkoitettujen esitteitten tekotavaksi.

Mutta esimerkiksi PDF:n pohjaksi Word käy mainiosti. Eli jos on tarvetta julkaista Wordin tiedostoja Internetiin tai sähköpostin liitteenä, kannattaa ne ensin kääntää PDF:ksi.

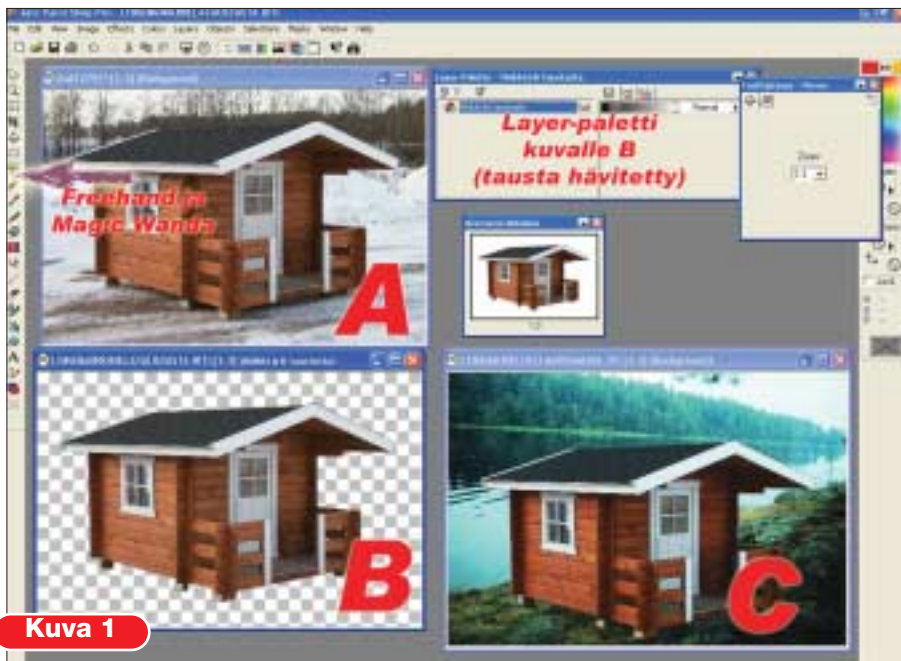
Esimerkiksi tuoteluettelon tekeminen Excelillä on myös helppoa ja painoon tai Internetiin sen saa PDF-muotoisena.

Hirsimökkiesite painoon ja Internetiin

Esimerkkinä käytetään kevythirsimökköjä valmistavaa Puutyöliike Heikkilä Oy:n esitettä ja sen sivua kolme. Osa esitteen kuvista on kuvattu digitaalikameralla, osa skannattu paperikuvista alle tuhat markkaa maksavalla skannerilla.

Koska talvisaikaan kuvatut, ankealla hallipihalla seisleet mökit eivät välttämättä olisi näyttäneet kovinkaan edustavilta, leikkittiin ne irti taustastaan ja osa upotettiin rantakuviiin.

Kuvan käsittely on tehty PaintShopPro 7.0 -ohjelmalla, joka on kuvankäsittelyohjelmista edul-

Kuva 1

lisimpia ja kuitenkin erittäin käyttökelpoinen.

100 dollarilla sen voi imuroida valmistajan Internet-sivuilta www.jasc.com ja 109 dollarilla sen voi samasta osoitteesta tilata myös paketissa kotiin.

Kuvassa 1 on nähtävissä kuvankäsittelyn eri vaiheet. Tausta on alkuperäisestä kuvasta (A) hävitetty Magic Wand -työkalun avulla alue kerrallaan. Toinen vaihtoehto on käyttää Freehand-työkalua mökin rajaamiseen.

Tämän jälkeen mökin voi leiketaulun kautta (edit-copy/edit-paste) pudottaa uudeksi tasoksi (layer) kuvaan.

Sen jälkeen hävittämällä tausta layer-paletista, saadaan pelkkä mökki leikatuksi irti (B).

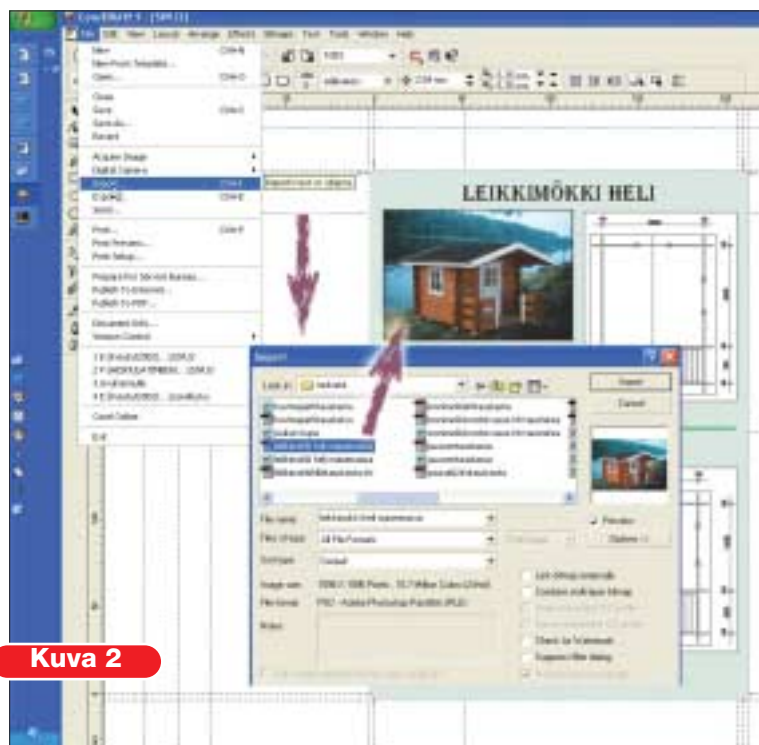
Samalla tavalla mökki voidaan pudottaa uuteen taustaansa eli tässä tapauksessa järvenrantakuvaan, joka löytyi vanhasta arkistosta (C).

Samalla tavoin käsiteltiin muitakin kuvia ja ne käännettiin painotyötä varten CMYK-tilaan. PSP:ssä kuvien väritilaa muunnetaan komennolla File-Preferences. Mikäli olisi valmistettu ainoastaan kuvaruutu- tai Internet-käyttöön esitettä, olisi kuvat voitu jättää kirkkaampaan RGB-muotoon.

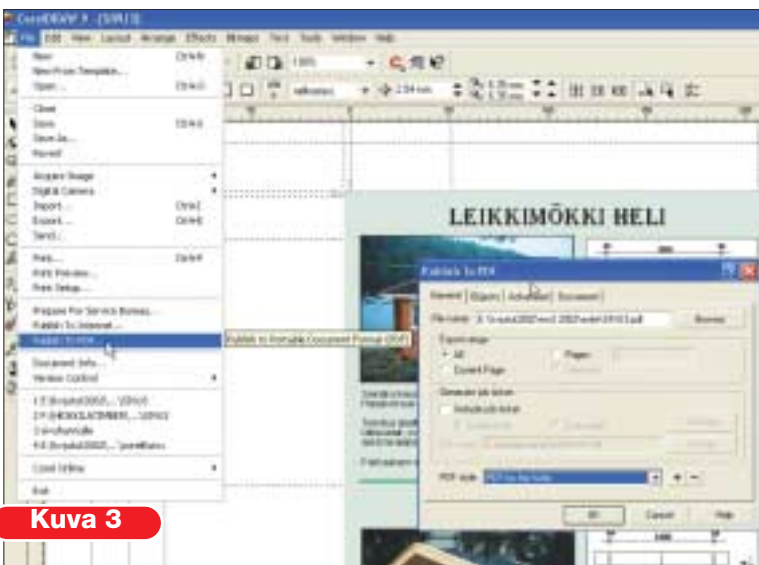
Viimeinen järvenrantakuva (C) on CMYK-muodossa ja ero näytöllä kahteen vasemmanpuoleiseen on selvä.

Kuva tallennettiin jpg-muotoon seuraavaa vaihetta varten. Laatu pidettiin maksimissaan. Pelkkään Internet- ja sähköpostijakeluun riittää mainiosti jpg-laatu 4-5.

Esitteen taitto tehtiin CorelDraw-ohjelmalla (kuva 2) eli sekä valo- että pohjapiirroskuvat tuo-

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 2 b

tiin File-import-komennolla jpg-muodossa sivupohjalle. Tekstit kirjoitettiin tekstityökalulla (kuva 2b) suoraan CorelDraw-ohjelmassa.

Otsikkofontiksi valittiin eksoottinen AlgerianD ja tekstifontti on Windowsin vakiokamaa eli 14 pisteen Arial. Tekstien ja kuvien asemointi käy Corelissa vapaasti. Osoitintyökalulla (kuva 2b) ainoastaan klikataan kohdetta, jota halutaan muokata tai siirtää. Sivun pohjalla on suorakulmio, joka on täytetty CMYK-väriellä.

Valmiit sivut tulostetaan CorelDraw-ohjelmasta Acrobatin avulla seuraavasti (kuva 3). Acrobat-asennus on tuonut File-valikkoon komennon Create PDF. Tällä homma hoituu helpoimmin.

Valikossa on valittavana esitalletettuja vaihtoehtoja. Pudotusvalikosta alhaalta valitaan optimoidaanko PDF painoa, Internetiä vai kenties väritulostusta varten. Valittu "PDF for the Web" tekee pienen nettikäyttöön sopivan tiedoston.

Painotyötä varten (PDF for Press) kuvat tallentuvat parhaalla tarkkuudella ja tiedostokoko on iso.

Internet-tallennus optimoi tiedoston mahdollisimman pieneksi, jotta verkossa tai sähköpostin liitteenä jakelu on järkevää.

"File name"-laatikkoon haetaan polku, johon tulostetaan sekä annetaan tiedostonimi.

"Objects", "Advanced" ja "Document"-valikoista päästään säätämään syntyvän PDF:n arvoja kuten jpg-kuvien pakkausastetta yms. Oletusarvoilla syntyy aivan hyvää jälkeä kaikkiin tarkoituksiin.

Kahdeksansivuinen Heikkilän esite on painovalmiina PDF-tiedostona kooltaan 63 MB ja Internetiin optimoituina 1,8 MB. Ero on huikea ja vajaan kahden MB:n kokoisien esitteiden lähettäminen sähköpostilla on mahdollista ja järkevää jopa modeemilinjoilla.

Corelin tiedostona kahdeksan sivun yhteiskoko on 106 MB.

Ja muistutettakoon vielä keran, että oikein tehty Acrobat PDF-tiedosto on käyttöjärjestelmäriippumaton. Se näyttää samalta kaikissa maailman tietokoneissa ja järjestelmissä.

Lukeminen vaatii vain Acrobat Reader -ohjelman, joka on mukana mm. uudella Mikroviestin vuosikertarompulla. Koko Heikkilän esite on imuroitavissa Mikroviestin kotisivuilta osoitteesta: www.mikroviesti.net

Tulostusta PDF995:llä CorelDraw-ohjelmasta

HANNU PAAVOLA

CorelDraw-ohjelmasta tulostus kannattaa tehdä tulostuksen esikatselun kautta (Kuva 1). Vaikka esikatselussa näkyykin tulostimen reunukset, tulostuu taustalla oleva väri kuitenkin PDF-tiedostoon reunoihin saakka. Kun tarkoituksena on tulostaa sähköisessä muodossa oleva tiedosto, on koolla ehdottomasti väliä.

CorelDraw mahdollistaakin tulostuksen yhteydessä kuvien pakkauksen JPG-muodossa. Pakkauksen voimakkuus vaikuttaa suoraan myös kuvien laatuun, joten sopiva yhdistelmä on etsittävä kokeilemalla. Jollei käytettävä ohjelma CorelDrawin tavoin sisällä kuvien pakkausta, ei PDF995:ssä pääse siihen vaikuttamaan. Pientä kokoa tavoiteltaessa kannattaa kuvat joka tapauksessa pienentää ennen tulostusta sopivan kokoiseksi jolloin riittää kevyempikin pakkaus.

Kirjasinten sisällyttäminen tulosteeseen on syytä tehdä aina PDF995:tä käytettäessä. PDF995 ei esikuvansa lailla hallitse samalla tavoin tiedostoa katseltaessa käytettävää korvaustaulu-

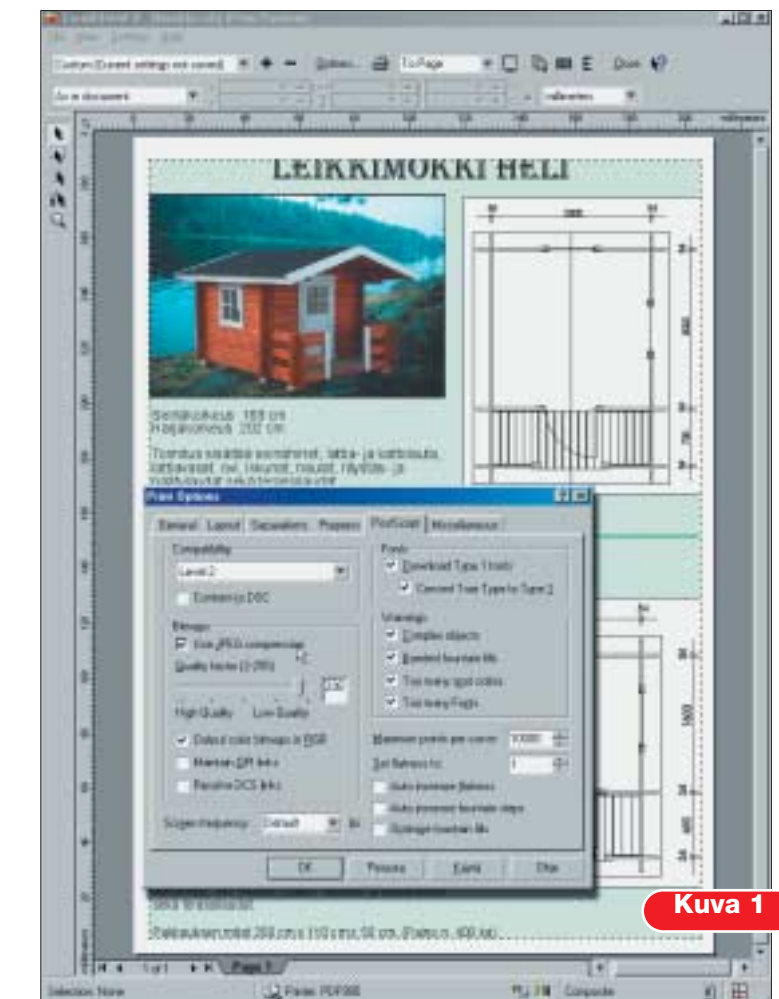
kon luontia. Niinpä PDF995:n tiedostossa tahtovat kirjasinten nimet muuntua sellaisiksi, ettei Acrobat Reader osaa käyttää tietokoneeseen asennettunakaan olevia samoja kirjasimia tiedostoa katseltaessa.

Tällöin käytettävien TrueType-kirjasinten tilalle tulevat joko kirjoittimen sisältämät kirjasimet tai teksteistä tulee grafiikkaa, eikä ruudulla grafiikkana oleva pieni teksti ole kovin laadukasta kirjasiimiin verrattuna.

CorelDrawissa voi TrueType-kirjasimet muuntaa Type1-fontteiksi jolloin nekin näkyvät tiedostoa katseltaessa oikein riippumatta mitä kirjasimia katselijan tietokoneeseen on asennettu.

Adobe Acrobatilla tulostettu tiedosto

Adobe Acrobatilla tulostettua tiedostoa verrattaessa samasta tiedostosta PDF995:llä (oikeanpuoleinen) tehtyyn tulosteeseen ei ero ole suuren suuri (Kuva 2). Tulosteet on tehty eri tietokoneissa, joka selittää osan tiedostojen sävyeroista, loput jäävät Adobe Acrobatin ja PDF995:n erilaisen

Kuva 1

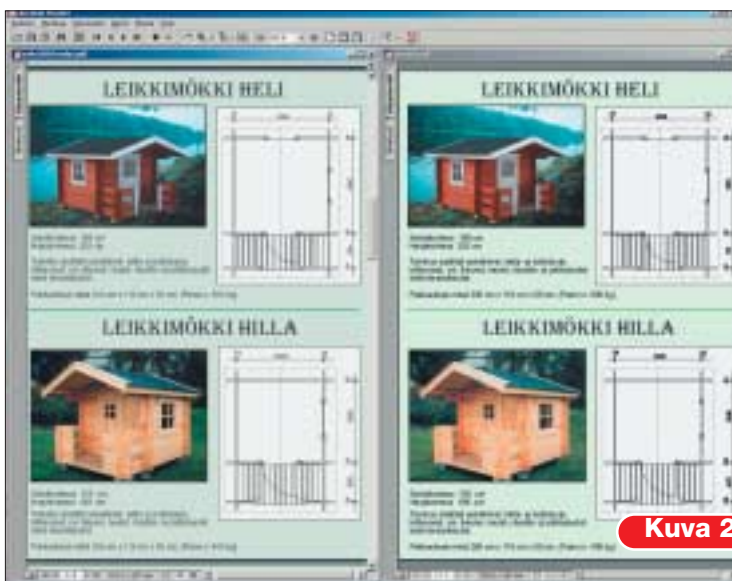
värien käsittelytavan kontolle.

Fonttien kohdalla huomattavin ero on se, että Acrobatin kautta tulostetussa on käytössä hieman paremmin edukseen tulevat, Adobe Readerin sisään rakennetut kirjasimet, kun PDF995:llä tulostettu tiedosto esitetään PDF-tiedoston sisältämien Type1-kirjasinten avulla.

PDF-tiedoston esiintyminen ruudulla vaihtelee muutoinkin

aina niin Adobe Readerin asetuksista, asennetuista kirjasimista sekä ruudun asetuksista riippuen. Yksinkertaisten sähköiseen jakeluun tarkoitettujen PDF-tiedostojen tuottaminen onnistuu siis aivan hyvin myös PDF995:n avulla.

Sen sijaan monimutkaisempien ja painettavaksi tarkoitettujen esitteiden tekemiseen Adobe Acrobat on hankittava. ■

Kuva 2

Virusturvallinen dokumentti

Virusturvallisen dokumentin luot tallettamalla tekstin RichTextFormat eli rtf-tiedostoon.

Tiedosto on luettavissa käytännössä kaikilla tekstinkäsittelyoh-

jelmilla. Näin takaat myös, että kaverisi ohjelma osaa lukea tiedoston. Myös omanan kuvalla varustetut Macit lukevat rtf-formaatin.

Mikroviestin jututkin siirretään taittoon aina RTF-tiedostoina.